

Sygn. akt I ACa 1480/23

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Krężolek

Sędziowie: SSA Wojciech Żukowski

SSA Zygmunt Drożdziejko

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2023 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. B. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt I C 594/17

Postanawia

uchylić zaskarżony wyrok i nakaz zapłaty, wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 27 stycznia 2017 r., sygn. akt(...) i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania, z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Sygn. akt : I ACa 1480/23

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 21 grudnia 2023r

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie skierowanym przeciwko M. B. (1), jako dłużnikowi rzeczowemu zobowiązania kredytowego zaciągniętego przez A. Ł. na podstawie umowy nr (...) z dnia 9 grudnia 2009r, domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym zostanie potwierdzony obowiązek zapłaty przez pozwaną kwoty łącznej 795 945, 94 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu [14 grudnia 2016r] do dnia zapłaty. Strona powodowa wskazywała w swoim żądaniu na ograniczenia odpowiedzialności pozwanej za dług w zakresie tak wysokości kwoty hipoteki oraz przedmiotu jego zaspokojenia. Bank domagał się również zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania.

Jedynymi podstawami na której oparł żądanie wydania nakazu zapłaty był załączony do pozwu wyciąg z ksiąg banku z dnia 14 grudnia 2016r, stwierdzający podstawę odpowiedzialności pozwanej jako dłużnika rzeczowego, zakres tej odpowiedzialności [do kwoty hipoteki umownej łącznej w wysokości 838 500zł] oraz przedmiot z którego – jako wierzyciel - może zaspokoić swoją pretensje finansową [udział M. B. we współwłasności nieruchomości lokalowej

położonej w K. przy ul (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) (...)] oraz wezwanie pozwanej do zapłaty długu / art. 485 §3 kpc w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu - k. 3-4 oraz 8-10 akt/

Sąd Okręgowy w Krakowie , wydanym w oznaczonym sygnaturą (...)w postępowaniu nakazowym , nakazem zapłaty z dnia 27 stycznia 2017r uwzględnił żądanie strony pozwanej w całości/ k. 40 akt /.

Po przeprowadzeniu postępowania rozpoznawczego , w ramach którego w szczególności dokonał oceny zarzutów M. B. (1) , które podniosła wobec żądania banku , postulując uchylenie nakazu w całości o oddalenie powództwa , Sąd I instancji wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018r, w sprawie oznaczonej sygnaturą I C 594/17 , utrzymał nakaz w całości w mocy oraz obciążył pozwaną pozostałą częścią kosztów procesu przy uwzględnieniu tych , które uprzednio zostały wskazane jako ją obciążające wobec strony przeciwnej , w tym orzeczeniu.

Poza tym przyznał , ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz reprezentującego pozwaną pełnomocnika z urzędu - radcy prawnego- wynagrodzenie za udzieloną pomoc prawną. / k. 193 akt/

W tym miejscu należy wskazać , że z uwagi na przyczyny faktyczne i prawne , które zdecydowały o treści motywowanego postanowienia, uzasadnienie nie będzie obejmowało zrelacjonowania stanowisk prawnych Sądu Okręgowego w Krakowie , Sądu Apelacyjnego w Krakowie ani Sądu Najwyższego uzasadniających orzeczenia , które zostały dotąd wydane w sprawie. Przyczyny te bowiem powodują , że ich przytaczanie jest , z powodów teleologicznych, zbędne.

Wystarczy wskazać ,iż Sąd Okręgowy uzasadniając wyrok z dnia 5 kwietnia 2018r., nie podzielił żadnego z argumentów , które pozwana powołała dla uzasadnienia swojego stanowiska zgodnie z którym jej odpowiedzialność rzeczowa za dług A. Ł. wobec (...) S.A. jest wyłączona w konsekwencji abuzywności części postanowień umowy kredytowej z 9 grudnia 2009r, prowadzących do nieważności tej czynności prawnej, w całości ab initio.

Pozwana podnosiła , że w sytuacji nieważności umowy , która stanowiła źródło wierzytelności zabezpieczonej rzeczowo, także odpowiedzialności dłużnika o takim konsumenckim statusie jak ona , nie istnieje i to także w sytuacji , gdy dłużnik osobisty zawierał z umowę z (...) SA w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Stanowisko prawne Sądu Okręgowego potwierdził jako uzasadnione , Sąd Apelacyjny w Krakowie , który wyrokiem z dnia 12 listopada 2019r , wydanym w sprawie o sygnaturze (...), oddalił apelację M. B. (1) , odstępując od obciążania dłużniczki kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz wygrywającej strony przeciwnej. Przyznał także , na rzecz reprezentującego ją także na tym etapie sporu pełnomocnika z urzędu - radcy prawnego- wynagrodzenie ze środków budżetowych Skarbu Państwa / k.248 akt/

Na skutek skargi kasacyjnej pozwanej , Sąd Najwyższy , wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2023r , w sprawie oznaczonej sygnaturą (...) orzeczenie Sądu Apelacyjnego uchylił w całości i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego / k. 349 akt /.

W ramach ponownie prowadzonego postępowania odwoławczego strony , co do zasady , podtrzymały dotychczasowe stanowiska przy czym pozwana podnosiła dodatkowo , że dla rozstrzygnięcia ma istotne znaczenie okoliczność , iż wobec dłużniczki osobistej A. Ł. - jako osoby [już] nie prowadzącej działalności gospodarczej- została ogłoszona upadłość konsumencka a Sąd upadłościowy ustalił plan spłaty jej zobowiązań potwierdzając , iż strona pozwana uzyskała w ramach postępowania upadłościowego zaspokojenie części swojej wierzytelności wynikającej z umowy z 9 grudnia 2009r. Ponadto zapłata przez upadłą określonych w planie kolejnych sum - zaspokajanych wobec wskazanych wierzycieli [w tym strony powodowej], w ratach doprowadzi do umorzenia pozostałych jej zobowiązań na warunkach wskazanych w tym orzeczeniu Sądu.

Uzasadnione postanowienie zostało wydane jednak z zupełnie innych , nie podnoszonych przez strony ani nie rozważanych dotąd przez Sąd II instancji rozpoznający po raz pierwszy apelację M. B. (1) , powodów.

Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 5 kwietnia 2018r , który po wydaniu przez Sąd Najwyższy orzeczenia kasatoryjnego i przekazaniu sprawy Sądowi II instancji do rozpoznania , podlega ponownej ocenie odwoławczej w granicach apelacji powódki i w granicach zaskarżenia, utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty wydany uprzednio w postępowaniu nakazowym.

Co istotne podstawą wydania orzeczenia nakazowego były dokumenty wymienione w ówczesnie obowiązującym art. 485 §3 kpc albowiem (...) S.A. dochodził od powódki roszczenia na podstawie wyciągu ze swoich ksiąg , załączając do pozwu również wezwanie dłużniczki rzeczowej do zapłaty długu.

Wskazany przepis ustawy procesowej został na podstawie art. 1 pkt 176/ lit c/ ustawy z dnia 4 lipca 2019r O zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw [DzU z 2019 poz. 1469] , uchylony z dniem 7 listopada 2019r.

Sprawy pozostające w fazie rozpoznawania do których odnosiły się następstwa tej zmiany legislacyjnej , z mocy ustawy nowelizującej , zostały objęte m. in. hipotezą jej art. 11 ust. 2 pkt 4.

Zgodnie z jego treścią, nieprawomocny wyrok , mocą którego chociażby w części utrzymano w mocy nakaz zapłaty , a od którego wniesiono apelację , jak również ten nakaz zapłaty w części, która podlegała rozpoznaniu , sąd odwoławczy z urzędu uchyla w całości postanowieniem , po czym przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym.

Zgodnie ze zdaniem ostatnim tego przepisu , postanowienie Sądu Odwoławczego może zostać wydane na posiedzeniu niejawnym.

Mimo kolejnych noweli ustawy procesowej , po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej [ustawy z dnia 9 marca 2023r oraz z 7 lipca 2023r] , zacytowany przepis nie nadal obowiązuje w niezmienionym brzmieniu.

Wobec tego, z podanych wyżej powodów uznając , że orzeczenie poddane [ponownie] kontroli instancyjnej , spełnia wszystkie warunki ustawowe zastosowania tego przepisu, a orzeczenie kasatoryjne jest , także w zakresie jego formy , w tej sytuacji , obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę na Sąd Odwoławczy , Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia , na jego podstawie.